

Källkritik

Källkritik - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna lär sig mer om medier, källkritik och källtillit.

Läraren reflekterar

Upplägget har genomförts i en årskurs åtta. Med vissa anpassningar fungerar det lika bra till en sju eller nia. Texthäftet kan användas om underlag för genomgångar och/eller läsning och skrivande.

Metod

Här ett antal förslag med filmer att exempelvis inleda lektioner med. Eleverna kan sammanfatta enligt EPA, enskilt-par-alla.

Bifogad video:

https://docs.google.com/presentation/d/e/2PACX-1vSTeJ-3QKh9HXqC5ibgxcaQ4Lr825NwEmi66m5EfJf_m3wyBcN4T25W_99F_o17fu5iA1ZU40gmJQBA/embed?start=false&loop=false&delayms=3000

Här en presentation om hur man skriver referat:

Bifogad video:

https://docs.google.com/presentation/d/e/2PACX-1vT_cs14kcivyQmXMAbcAN3EWsggUzrcDs17Gn3_WsP3aKwxL BX-PB4BWfblpQxnO8kUAsdWarhvk5jj/embed?start=false&loop=false&delayms=3000

Medföljande häfte berör bland annat följande: konspirationsteorier, fake news, deep fake och vandringssågner. Det finns även förslag på hur en slutuppgift till området kan se ut. Checklista till elevernas skrivande av medföljer.

Begrepp - Källkritik

I dagens värld, där information flödar genom olika kanaler som media och sociala nätverk, är det viktigt att vara en kritisk läsare och använda källkritik för att bedöma informationens tillförlitlighet. Att kunna skilja sanning från falskhet är en viktig färdighet, och för att göra det behöver vi förstå några centrala begrepp.

Primärkälla och sekundärkälla

När vi pratar om källor, talar vi om var informationen kommer ifrån. En primärkälla är informationen från den första handens källa, till exempel när någon personligen har upplevt eller varit närvarande vid händelsen. Å andra sidan är en sekundärkälla när informationen sprids genom andrahandskällor, såsom nyhetsartiklar där informationen inte kommer direkt från händelsen eller personen som upplevde den.

Trovärdighet

Att bedöma trovärdigheten hos en källa handlar om att undersöka om informationen kommer från en pålitlig och ansedd källa. Det kan vara en organisation med goda referenser eller en person med expertis inom ämnet.

Vinklad

En vinklad källa är en som presenterar information på ett partiskt sätt, ofta med avsikt att påverka läsarens åsikt eller uppfattning om något. Att vara medveten om en källas möjliga partiskhet är viktigt för att få en mer nyanserad bild av ett ämne.

Fake News

Fake News är när falsk information sprids med avsikt till vilseleda människor. Det är viktigt att inte bara acceptera information utan att kritiskt ifrågasätta och försöka bekräfta den.

Slutuppgifter

Skrivuppgift - "Kära mormor" 1/2

Din mormor är 86 år gammal, hon är duktig på många saker, men att handskas med datorer och internet är inte en av hennes starkaste sidor.

Förklara farorna med internet för mormor. Du ska skriva minst 400-500 ord.

Kom ihåg att du ska resonera:

- Förklara **VAD** farorna kan vara.
- Förklara **VARFÖR** de kan vara farliga - "eftersom..."
- Ge **EXEMPEL** som stödjer det du berättar... "ett exempel på detta är..."

Begrepp som du ska ha med i din text:

- Deepfake
- Facerape
- Fake news
- Media/sociala medier
- Primärkälla
- Sekundärkälla
- Trovärdighet
- Vinklad
- Konspirationsteorier
- Upphovsman
- Källkritisk

Rubrik: Kära mormor

Startmening: "Kära mormor, internet är bra till väldigt mycket med det finns fallor, många fallor. Det är viktigt att du är källkritisk eftersom..."

Länkar till artiklarna i häftet

[Artikel 1 – Experten: Därför tror vi på konspirationsteorier](#)

[Artikel 2 – Här är Storken – Jakob, 20, lurade hela Sverige](#)

[Artikel 3 – Stoppa "fake news" med källkritik](#)

[Artikel 4 – Fejknyheter sätter stopp för aprilskämt](#)

[Artikel 5 – Deepfakes är här – nu kan datorn förfalska ansikten i filmer](#)

[Artikel 6 – Jack Werner om vandringssägner](#)